

PSD PARTIDUL SOCIAL DEMOCRAT

PROGRAM POLITIC

- I. Un raspuns constructiv la realitatile secolului XXI

- II. PSD un partid social-democrat modern, reformator, european

- III. Obiectivele politicii noastre social-democrate

- IV. O economie sociala moderna, performanta si profitabila

- V. Spre o societate a solidaritatii si justitiei sociale

- VI. Democratia politica si sociala

- VII. Optiunea noastra de viitor: integrarea demna în comunitatea internationala

I. Un raspuns constructiv la realitatile secolului XXI

Social-democratii din România, barbati si femei, uniti în cadrul Partidului Social-Democrat sunt constienti ca se impune un nou mod de a concepe si a face politica. O politica inteligenta, credibila, curajoasa, care sa tina permanent seama de schimbarile ce se petrec cu mare repeziciune în lumea de azi, sa raspunda sfidarilor secolului XXI. Avem nevoie de o noua înțelegere a puterii, privita ca sursa de responsabilitate, liber asumata în scopul materializarii ideilor, valorilor si principiilor care ne unesc. Aceasta presupune ca partidul nostru sa se manifeste ca un partid deschis atât fata de oameni, de societate, cât si fata de idei. Dezbaterea, dialogul si competitia între idei si curente de opinie, înțelegerea succeselor, analiza si eliminarea erorilor, cunoasterea permanenta, cât mai profunda a realitatii, constituie surse de putere, de credibilitate, consolidând locul pe care partidul nostru îl ocupa în spatiul politic, în optiunile cetatenilor.

* Programul politic al Partidului Social-Democrat este structurat pe valorile fundamentale ale social-democratiei: libertatea, echitatea si justitia sociala, solidaritatea si responsabilitatea, spiritul întreprinzator. PSD este constient ca va reusi în demersul sau numai daca va crea o societate a egalitatii sanselor pentru toti, o societate în care sa existe mai mult respect pentru om si pentru mediul înconjurator.

* Avem solutii durabile, moderne la marile probleme ale României de azi. Avem raspunsuri credibile la greutatile vietii de fiecare zi, la asteptarile si nevoile celor multi: somajul, violenta strazii, precaritatea conditiilor de locuit, scaderea puterii de cumparare, abandonul scolar, degradarea serviciilor medicale etc.

* PSD considera ca problema capitala a României o reprezinta modernizarea de ansamblu a societatii, reducerea decalajelor economice fata de statele dezvoltate, integrarea demna a tarii în structurile euroatlantice, racordarea la procesul globalizarii, ridicarea standardului de viata al populatiei.

* Întreaga civilizatie umana se afla în prezent la un moment de rascruce. Economia mondiala intra într-o faza de relansare. Se contureaza un nou tip de economie si de societate, în care factorii dezvoltarii devin cunoasterea, informatia, tehnologiile de vârf, potentialul uman si cultural. România trebuie sa valorifice cu prioritate asemenea componente socio-economice, menite sa-i sporeasca potentialul modernizarii în contextul globalizarii. Noi reevaluam continutul si sensul transformarilor structurale aflate în curs, din perspectiva acestor schimbari de lunga durata. Aceasta este sansa noastra, pe care nu avem voie sa o pierdem!

* Noile tendinte ale globalizarii contin atât riscul de a adânci decalajele dintre tarile bogate si cele sarace, cât si posibilitatea tarilor ramase în urma de a recupera mai rapid decalajele prin investitii în activitatile ce vor predomina în lumea de mâine. De aceea, sansa noastra sta în capacitatea de a transforma capitalul uman de care dispunem - si pe care îl vom amplifica - în principala sursa a dezvoltarii.

* Modernizarea si dezvoltarea societatii românesti reprezinta esenta programului nostru politic. Principiile si obiectivele de politica economica, sociala si internationala pe care le propunem sunt subordonate acestui tel.

* Suntem convinsi ca actionând împreuna, vom reusi sa depasim provocarile tranzitiei, relansând procesele de dezvoltare si modernizare sociala, vom asigura o viata decenta fiecarui cetatean.

II. PSD un partid social-democrat modern, reformator, european

Partidul Social Democrat este un partid modern care promoveaza valorile si principiile stângii democratice si reformatoare.

PSD s-a nascut prin fuziunea dintre PDSR si PSDR. Astfel s-a încheiat o etapa necesara înspre unificarea fortelor politice social-democrate si afirmarea unei puternice formatiuni politice de centru-stânga în România. Am consolidat un curent de opinie politica si o stare de spirit social-democrata, cu adepti, sustinatori si simpatizanti în toate structurile sociale. În egala masura, suntem exponentul intereselor „clasei salariale”, muncitori, intelectuali, functionari, al „clasei de mijloc”, proprietari si antreprenori agricoli, întreprinzatori mici si mijlocii, precum si al tineretului, al femeilor, al pensionarilor, al grupurilor sociale defavorizate.

Partidul Social Democrat este continuatorul modern al valorilor si traditiilor miscarii social-democrate din România precum si a idealurilor Revolutiei din decembrie 1989. Ideile, optiunile si actiunile politice pentru care militam isi au gena în obiectivele Declaratiei - Program a F.S.N. din decembrie 1989, document politic care exprima vointa majoritatii covârbitoare a cetatenilor de a fi liberi, de a trai în democratie, pluralism si bunastare.

Tranzitia înspre modernitate a schimbat radical sistemul politic, social si economic, relatiile sociale, asteptarile si comportamentul cetatenilor. Societatea se diversifica, categoriile sociale cauta sa-si afirme identitatea, apar noi grupuri si forte sociale, actiunea lor politica si sociala se autonomizeaza, se diversifica.

Traim într-o lume dinamica, aflata într-o continua prefacere. Complexitatea legaturilor dintre interesele sociale, acumularea factorilor de risc, reclama o tot mai mare responsabilitate, luciditate si rationalitate în actiunea politica. Programul nostru raspunde acestor sfidari si ofera solutii în folosul cetatenilor.

Programul nostru politic concepe realist si pragmatic modernizarea si dezvoltarea durabila a României, pornind de la ideea ca numai îmbinarea orientarii spre eficienta economica si profit cu dimensiunea sociala si umana a progresului ofera sanse egale de acces, pentru largi categorii sociale, la exercitarea unor drepturi cetatenesti universale precum dreptul la educatie, la sanatate sau la munca.

Militam pentru o lume pasnica, pentru o societate ecologica si umana, pentru reducerea riscurilor vietii, pentru o dezvoltare economica si sociala care sa asigure îmbunatatirea standardului de civilizatie. Pornind de la starea actuala si de la reformele deja înfaptuite, sustinem, ca obiective prioritare în vederea integrarii demne în Europa, relansarea economiei, consolidarea mecanismelor pietei, dezvoltarea statului de drept si a democratiei, redobândirea încrederii în fortele proprii si reducerea decalajului dintre România si tarile dezvoltate.

Pe termen scurt si mediu România trebuie sa realizeze standardele pentru integrarea în structurile institutionale europene si euroatlantice. Aceasta este problema noastra fundamentala. Raspunsul nostru consta în accelerarea proceselor de modernizare si dezvoltare pe temeiul consensului politic si social. Sansa noastra este coagularea în jurul acestor obiective a fortelor si competentelor sociale si politice moderne din România.

PSD, partid modern, cu vocatie europeana, deschis ideilor novatoare, își întemeiaza programul si actiunea politica pe ideile si principiile fundamentale ale social-democratiei europene. Pretuim contributia majora a Internationalei Socialiste la modelarea civilizatiei secolului XX, îndeosebi dupa al doilea razboi mondial, cind social-democratia, laburistii, socialistii, alaturi de alte forte progresiste au luptat pentru o lume noua si au reusit extinderea drepturilor si libertatilor democratice înspre clasa salariale si cea mijlocie. Apreciem si sustinem orientarile prioritare ale Declaratiei privind Progresul global, precum si Rezolutia generala adoptata la Congresul XX al Internationalei Socialiste, care definesc strategia stângii democratice în fata sfidarilor secolului XXI.

România de mâine trebuie sa ofere oportunitati si conditii civilizate de viata tuturor cetatenilor. Nu ne este indiferent cum se va trai în România. Nu ne este indiferent modul de viata al cetatenilor, accesul pe piata muncii, la învățământ, sanatate, cultura etc. Societatea pentru care militam este una a libertatii

cetatenilor, a justitiei si solidaritatii sociale, a egalitatii sanselor de acces, a democratiei si pluralismului, a convietuirii în diversitate si înțelegere.

Mesajul nostru politic este generos, el s-a nascut din vointa politica a celor multi si urmareste ca modernizarea României sa fie în folosul unor largi categorii sociale. Programul nostru consta, asadar, în asigurarea conditiilor pentru ca dezvoltarea economiei sociale de piata, functionarea institutiilor civice si politice sa favorizeze satisfacerea aspiratiilor cetatenilor, nevoia lor de mai bine.

III. Obiectivele politicii noastre social-democrate

Actiunea si conceptia noastra politica sunt rezultate din dialogul permanent al valorilor generoase ale social-democratiei cu dificultatile, neimplinirile, decalajele societatilor contemporane. Atunci când evaluam o problema reala, fie ea macro sau microsocila, atitudinea noastra este întotdeauna orientata de valori precum egalitatea si responsabilitatea, solidaritatea si justitia sociala, drepturile omului si democratia. Societatea moderna, deschisa înspre cetatenii ei, nu poate functiona în absenta mecanismelor sociale care sa asigure sanse egale oamenilor pentru a-si manifesta resursele, optiunile, personalitatea.

Lumea de astazi se confrunta cu probleme grave generate de reconstructia sistemului mondial de putere si de securitate ca urmare a globalizarii, a schimbarilor geostrategice provocate de disparitia sistemului comunist. Printre aceste probleme identificam: saracia si somajul, persistenta discriminarilor, mai cu seama în regiunile sarace si subdezvoltate, agravarea factorilor de risc în conservarea ecosistemului ca urmare a poluarilor multiple, aparitia a noi forme de tensiuni sociale si conflicte armate cu caracter local.

În Europa Centrala si de Est, ca urmare a tranzitiei înspre modernitate, persista o serie de dificultati specifice. Desi s-au facut progrese, iar societatea româneasca nu mai este aceeaasi ca în 1989, trecerea la un nou model de societate si civilizatie nu este lipsita de obstacole.

În România exista saracie si saracie extrema, este poluare, mecanismele economiei de piata nu functioneaza înca la parametrii normali, ne confruntam cu lacune legislative, coruptia si nesiguranta cetateanului au ajuns fenomene sociale. În fata acestor probleme obiectivele noastre prioritare sunt:

* Combaterea saraciei extreme si diminuarea saraciei. Pentru noi este deosebit de grav si îngrijorator faptul ca unul din doi cetateni traieste sub pragul saraciei. Avem un ansamblu de politici si instrumente orientate spre prevenirea saraciei, recuperarea din saracie si sprijin pentru cei saraci, dezvoltate în cadrul unor strategii sectoriale ce vizeaza: sistemul asigurarilor sociale, asistenta sociala, educatia, sanatatea, veniturile, locuintele, fiscalitatea, sustinerea grupurilor sociale cu un risc ridicat de saracie. Ne pronuntam pentru o politica activa de combatere a saraciei care are ca ax central relansarea economiei, demararea unui proces de dezvoltare durabila, în conditii de profit si generatoare de locuri de munca.

* Reformarea economiei este pentru noi cel mai important proces al tranzitiei si al schimbarii de sistem în care suntem angajati. Recunoastem ca s-au produs schimbari semnificative, ca au început sa functioneze institutiile si forte ale economiei de piata. Cu toate acestea economia româneasca a înregistrat si multe dificultati care au dus la întârzierea semnalelor pozitive ale schimbarii. Suntem constienti ca, în pofida transformarilor economice si sociale care au produs o noua realitate sociala, prin configuratia structurala a economiei si prin absenta performantelor sale durabile, România se plaseaza înca sub nivelul înregistrat de unele tari în tranzitie din Europa Centrala. Pentru a reusi performanta integrarii în Uniunea Europeana sunt necesare intensificarea restructurarii economiei, eliminarea dezechilibrelor cronice si a celorlalte elemente care ne apropie de conditiile specifice subdezvoltarii.

* Modernizarea structurilor de proprietate punând accent pe caracterul dinamic al proprietatii private, pe rolul acesteia în impulsionarea economiei sociale de piata. Aceasta înseamna ca acordam o grija deosebita finalizarii procesului de reconstituire a dreptului de proprietate si organizarii de ferme agricole moderne prospere, precum si privatizarii în toate domeniile economiei, ca premisa pentru o productie profitabila si generatoare de bunastare. În întregul proces de schimbare a sistemului economic ne preocupa alegerea acelor strategii care îmbina performanta economica, profitul cu costuri sociale cât mai reduse. În opinia noastra, noua economie capitalista trebuie sa realizeze si resurse de preîntâmpinare a proceselor sociale polarizatoare.

* Consolidarea statului de drept si eliminarea încercarilor de a modifica raporturile constitutionale privind separatia puterilor statului.

* Dezvoltarea democratiei prin perfectionarea sistemului institutional si prin diversificarea modalitatilor de participare a cetatenilor la viata publica. Asigurarea functionarii reale a parteneriatului social, a dialogului dintre putere si societatea civila.

* Institutiile publice în slujba cetățeanului, prin reformarea serviciului public, a autorității executive și a celei administrative astfel încât lupta împotriva corupției și principiul “nimeni nu este mai presus de lege” să devină o realitate.

* Respingerea extremismului politic, etnic sau religios. Suntem pentru un stat de drept care să prevină manifestarea extremismelor. De asemenea, milităm pentru răspândirea valorilor umaniste ale culturii și pentru afirmarea mentalităților și conduitelor deschise înspre dialog, înțelegere și colaborare între oameni și civilizații.

* Susținerea reformelor care favorizează integrarea demnă a României în UE și NATO. Înscrierea pe aceste coordonate ale sistemului relațiilor internaționale reprezintă, pe termen mediu și lung, șansa modernizării societății românești. Suntem pentru consens național și politic în elaborarea și realizarea strategiilor adecvate pentru ca România să fie acceptată ca țară cu drepturi depline în comunitatea statelor dezvoltate.

IV. O economie sociala moderna, performanta si profitabila

Societatea spre care aspiram necesita reconstructia economiei pe principiile economiei de piata capitaliste si ale dezvoltarii durabile. Suntem pentru consolidarea economiei sociale de piata, respingem însă societatea de piata. Aceasta înseamna ca, în egala masura, suntem preocupati ca economia sa functioneze pe criterii de eficienta si profit, iar, în acelasi timp, mecanisme sociale si politice sa asigure diminuarea inechitatilor sociale pe care le genereaza piata.

PSD militeaza pentru:

- * Relansarea economica prin accelerarea privatizarii în toate domeniile, restructurarea si re tehnologizarea activitatii productive, stimularea investitiilor, inclusiv a celor straine, consolidarea sistemului bancar si a pietelor de capital.
- * Prezentarea statului în economie prin mecanisme moderne de reglementare, de supraveghere si de redistribuire. Economia actuala, sistem complex, cu multiple corelatii nu poate functiona la parametri optimi fara masuri legislative care sa stabileasca reguli unitare ale jocului pentru toti agentii economici, în interesul acestora si al societatii, în general. Totodata, statul social, institutie nationala a solidaritatii, prin politica sociala, mobilizeaza resurse împotriva saraciei, a marginalizarii sau discriminarii unor grupuri sociale.
- * Garantarea diversitatii formelor de proprietate în care sectorul privat sa fie preponderent. Ne propunem sa realizam o sinteza între tipul economiei sociale de piata – cum s-a prefigurata ea în tari dezvoltate europene – si caracteristicile particulare ale societatii românesti.
- * Consideram ca sensul transformarii economice trebuie sa îl reprezinte construirea unui nou mecanism de dezvoltare sociala, în masura sa satisfaca nevoile si aspiratiile oamenilor si sa asigure integrarea României ca partener viabil în structurile lumii de azi.

În conceptia noastra, reforma trebuie sa-si deplaseze centrul de greutate la nivelul economiei reale generatoare de noi locuri de munca, sa intre într-o faza intensiva, sa capete adâncime, eficienta, rationalitate economica si perspectiva, cu efect în cresterea veniturilor populatiei. Ea trebuie orientata prioritar dupa criteriile eficientei economice, nu dupa interese partizane. Orice proiect de reforma trebuie judecat dupa efectul pe care-l are în planul eficientei economice, care trebuie sa aiba si o eficienta sociala, sa se rasfrânga pozitiv în viata oamenilor si sa aduca beneficii societatii, nu doar unor grupuri restrânse de privilegiati.

- * Protejarea ecosistemului si a resurselor sale pentru generatiile actuale si viitoare este vitala si parte integranta a dezvoltarii durabile.

Coerenta si continuitatea schimbarilor pot fi realizate prin punerea în aplicare a unei strategii nationale de dezvoltare economica si sociala, elaborata si monitorizata de un organism specializat de prognoza, de planificare si de conducere macroeconomica strategica, menit sa asigure pe termen mediu si lung corelatiile dintre obiective, resurse si mijloace, sa stabileasca o ierarhie a prioritatilor si o conexiune între factorii structurali ai dezvoltarii.

- * Efortul propriu a fost si va ramâne factorul hotarâtor al dezvoltarii. Locul României în noua economie globala, aflata în curs de configurare, va fi determinat de rezultatele efortului propriu de dezvoltare, de performantele agentilor economici, de capacitatea tarii de a-si administra eficient resursele precum si de fluxurile financiare externe provenite din investitiile straine si credite ca suport benefic, complementar, în procesul de dezvoltare al tarii.

Dezvoltarea economica si sociala va oferi un suport trainic securitatii nationale, pentru ca stabilitatea unei tari depinde esential de performanta economica, de generalizarea traiului decent si de atenuarea efectelor polarizarii sociale. Puterea economica a României constituie factorul cel mai expresiv al capacitatii sale de aparare si al rolului pe care-l poate juca în actualul context geostrategic.

Modelul de societate pentru care militeaza PSD presupune un set de politici si actiuni care sa asigure o functionare corespunzatoare a sistemului productiei nationale dupa regulile economiei moderne de piata, ceea ce presupune un mecanism bine articulat, cu infrastructuri moderne si circuite flexibile în interior si exterior, cu agenti economici performanti, receptivi si flexibili la oscilatiile pietei si ale concurentei.

Politica PSD asigura continuarea pregatirii României pentru integrarea demna în structurile europene, astfel încât tara noastra sa devina un partener competitiv, armonizând particularitatile sale si cadrul general de civilizatie al Europei de mâine.

Principalele obiective ale strategiei PSD în plan economic sunt:

- * Realizarea ajustarii structurale prin favorizarea sectoarelor eficiente din economie si obtinerea unei cresteri economice sustinute;
- * Realizarea reformei economice în favoarea cetatenilor, prin modernizarea si dezvoltarea economiei reale, cu costuri suportabile pentru întreaga populatie, prin cresterea gradului de ocupare a fortei de munca, sporirea veniturilor si a puterii de cumparare, relansarea cererii si consumului populatiei; aplicarea unei politici corecte de distribuire a veniturilor în scopul asigurarii protectiei sociale;
- * Stimularea nediscriminatorie, prin mecanisme specifice economiei de piata, a agentilor economici cu capital de stat sau privat, autohtoni sau straini, care realizeaza productie în România în scopul: trecerii la o agricultura performanta, remodelarea structurii industriale si cresterea productiei în vederea satisfacerii cererii interne si a sporirii sensibile a potentialului de export, realizarea unor programe nationale de dezvoltare a infrastructurii, atragerea investitorilor straini, mai ales a firmelor care realizeaza investitii directe de capital, oferind, totodata, sanse de egalitate capitalului autohton;
- * Recâstigarea credibilitatii pe piata externa privata de capital si alocarea creditelor astfel obtinute pentru dezvoltare;
- * Consolidarea sistemului bancar si financiar, dezvoltarea pietei de capital. Întarirea disciplinei financiare în circuitele economiei reale, dezvoltarea pietei de capital vor fi urmarite cu prioritate, pentru a conferi functionalitate economiei de piata, pentru a atrage si mobiliza resursele disponibile pentru desfasurarea unui amplu program de investitii la nivelul agentilor economici si în domeniul infrastructurilor;
- * Combaterea inflatiei ramâne pentru noi o prioritate de grad zero. Numai daca se asigura cresterea economica sustinuta, stabilizarea preturilor si a cursului monedei nationale se va obtine sporirea reala a puterii de cumparare a populatiei si cresterea potentialului investitional al operatorilor economici;
- * În politica fiscala militam pentru simplificarea si relaxarea sistemului de impozitare, prin reducerea graduala a impozitelor pe salarii si profit, pe criterii bine diferite, pentru a facilita atât investitiile agentilor economici cât si pentru a diminua povara fiscalitatii, mai ales pentru categoriile de populatie cu venituri mici, pentru tineri si familiile numeroase. Reforma sistemului de impozite va fi consolidata prin largirea bazei de impozitare, obtinuta prin stimularea cresterii economice durabile. PSD sustine o politica fiscala stimulativa pentru agentii economici care reinvestesc o parte a profitului în re tehnologizare, în crearea de locuri de munca si pentru orientarea productiei spre export, directii ce vor deveni prioritati nationale.

PSD, pornind de la rolul prioritar al economiei private, în elaborarea politicii de dezvoltare are ca obiective:

- * Dezvoltarea întreprinderilor mici si mijlocii, prin masuri legislative si facilitati fiscale, pentru a spori investitiile în sectoarele de legatura – comunicatii si transporturi, servicii de distributie, infrastructuri ale sistemului de piete.
- * Privatizarea societatilor comerciale cu capital majoritar de stat, a societatilor si companiilor nationale. Departe de a fi un scop în sine, privatizarea este un proces necesar restructurarii de fond a societatii, un mijloc de a creste eficienta utilizarii resurselor si de a stimula competitia si performanta economica. Extinderea liberei initiative si consolidarea sectorului privat vor determina o semnificativa revigorare a vietii economice. Derularea întregului proces de privatizare se va face cu respectarea interesului national. Privatizarea nu trebuie sa constituie un instrument de redistribuire imorala si ilegala a avutiei nationale, ci un mijloc de eficientizare a activitatii economice.
- * PSD considera ca revigorarea economiei se va face pe noua structura rezultata în urma privatizarii si a restructurarii. Decisiva va fi reorientarea industriei românești spre sectoarele de vârf, profitabile si competitive, în acord cu noile tendinte ce se afirma azi în societatile post-industriale, bazate pe informatica, tehnica de calcul si telecomunicatii.

PSD considera ca restructurarea trebuie înfaptuita pe baza unui complex de programe sectoriale si de ansamblu, care sa elimine dezechilibrele si blocajele în functionarea economiei nationale.

Noi sustinem implicarea activa a statului pentru crearea unui «sistem al industriilor nationale», care sa beneficieze de facilitati financiare specifice economiei de piata. Aceste «industrii nationale» vor constitui pilonii productiei economiei românesti în procesul de integrare a României în Uniunea Europeana.

Statul trebuie sa se implice direct în procesul de restructurare a societatilor comerciale cu capital majoritar de stat si a regiilor autonome, asigurând utilizarea eficienta a resurselor de care dispune, garantând unele credite interne si externe destinate acestui scop.

Platformele industriale își vor stabili locul în structura economiei daca vor fi conexate la noile tehnologii de vârf, iar productia lor își va gasi o noua insertie pe piata interna si mondiala.

Noi vom sprijini cu prioritate investitiile în infrastructuri si industrii de vârf, de care se leaga sansa de dezvoltare a României în pas cu noile tendinte ale societatii post-industriale.

PSD apreciaza ca agricultura este o ramura de importanta nationala, capabila, prin potentialul material si uman de care dispune, sa asigure securitatea alimentara a populatiei si disponibilitati însemnate pentru export. Obiectivul nostru prioritar este transformarea agriculturii de subzistenta într-o agricultura moderna, profitabila, de mare randament.

Proprietarii agricoli nu sansa de a-si recapata identitatea si forta economica, odata cu reorganizarea agriculturii pe baze moderne, devenind, în perspectiva, o categorie racordata la evolutiile civilizatiei actuale. Pentru relansarea productiei agricole consideram ca trebuie înfaptuite o serie de masuri prioritare:

* PSD va sprijini formarea unor exploatatii agricole moderne, de tipul celor existente în societatile dezvoltate, prin asocierea libera a producatorilor agricoli sau prin arendare, în societati agricole sau ferme familiale, cu mentinerea proprietatii individuale asupra pamântului; eliminarea farâmitarii excesive a suprafetelor este necesara, deoarece nu permite practicarea unor exploatatii rentabile. Aceste exploatatii moderne permit stabilirea unor relatii economice si juridice ce definesc modul de cultivare a terenurilor direct de catre proprietari, de catre arendasi, de concesionatori si de administratori sau manageri.

* Asigurarea conditiilor optime pentru valorificarea resurselor financiare, însoțita de masuri concrete pentru sprijinirea producatorilor agricoli va duce la formarea unor exploatatii agricole viabile, cu garantarea proprietatii asupra terenurilor si a liberei optiuni a detinatorilor privind calea de urmat.

* Reintroducerea unui sistem îmbunatatit de subventii, prime si alocatii pentru producatorii agricoli, care într-un termen relativ scurt sa fie aliniat, atât ca mecanism, cât si ca niveluri, la cele practicate în tarile membre ale Uniunii Europene;

* Sustinerea producatorilor agricoli prin diverse forme de creditare pe termen scurt cu dobânzi scazute si pe termen lung pentru achizitionarea de utilaje si masini agricole. Avem datoria sa actionam pentru protejarea celor care produc în domeniul agricol si eliminarea intermediarilor care ridica artificial pretul produselor;

* PSD va sprijini alocarea de resurse financiare de la buget pentru refacerea si dezvoltarea sistemelor de irigatii, pentru combaterea eroziunii solului, protectia împotriva inundatiilor s.a.;

Consideram ca sunt necesare si masuri pentru integrarea productiei agricole în circuitul pietei nationale, prin constituirea de societati agro-industriale, de tip holding, care sa asigure aprovizionarea agriculturii si desfacerea produselor sale, dezvoltarea unor baze moderne pentru zootehnie si crearea unor centre de prelucrare a produselor.

* România trebuie sa se angajeze pe directia modernizarii si dezvoltarii. Toate societatile, inclusiv cele mai dezvoltate, se afla astazi într-o mare tranzitie istorica, ce se va întinde pe mai multe decenii, prin care se înfaptuieste trecerea de la civilizatia de tip industrial la societatea post-industrială, informationala, intelectual si cultural-intensiva. România trebuie sa raspunda concomitent provocarilor reformei interne si sfidarilor pe care le implica acomodarea cu noile tendinte ale civilizatiei pe plan mondial.

* România intra în competitia istorica pentru dezvoltare având un potential deosebit al capitalului uman, cultural si stiintific. Relansarea economica va permite alocarea unor resurse sporite pentru cultura, sanatate, învatamânt, cercetare stiintifica. În felul acesta, România se va situa în acord cu noile tendinte ce se afirma pe plan mondial.

Progresul economic si tehnologic, dezvoltarea societătilor moderne sunt influentate în mod hotărâtor de capitalul uman, de capacitatea de creatie. Nu ne mai putem bizui dezvoltarea doar pe bogatiile naturale ale tarii sau pe industriile de tip traditional. Computerul a revolutionat lumea. Nu mai putem vorbi de dezvoltare daca nu asimilam noile motoare ale progresului civilizatiei. Avem nevoie si de autostrazi pentru autoturisme, dar si de „austrostrazi” pentru informatie, pentru circulatia ideilor, a cunostintelor.

Crezul nostru este ca România poate si trebuie sa participe la aceasta schimbare cruciala a civilizatiei. Tînând seama de procesele de globalizare, de faptul ca ne aflam în fata unui salt spectaculos al civilizatiei, România trebuie sa se înscrie pe directia noului tip de societate, pentru a-si construi viitorul în acord cu exigentele lumii de mâine.

V. Spre o societate a solidaritatii si justitiei sociale

În viziunea noastră, în politica sociala sunt necesare eforturi conjugate, pentru adaptabilitate și flexibilitate în fața sfidarilor unui nou secol, în încercarea de a găsi modalități noi de exprimare a solidarității și responsabilității, în stimularea interesului pentru munca, în asigurarea egalității între bărbați și femei, în accesul la educație și pregătire pe tot parcursul vieții, în simplificarea și diversificarea sistemului de protecție socială, în eficientizarea lui, în stimularea unei protecții sociale active fondate pe binomul echitate – inserție socială și profesională în detrimentul celui de egalitate – plăți compensatorii, dovedit falimentar.

În domeniul social, PSD susține ideea unei schimbări radicale de mentalitate, aceasta constând în necesitatea transformării nevoilor și intereselor cetățeanului în punct de plecare pentru producerea de bunuri și servicii, dar și în scop final și în criteriu de evaluare al tuturor reformelor, fie ele politice, economice, sociale, culturale, educationale sau administrative.

Partidul nostru considera că orientarea spre eficiență și profit trebuie conjugată cu preocuparea pentru dimensionarea socială și umană a progresului, întrucât mecanismele pieței concurențiale nu pot rezolva – de la sine – disfuncțiile și contradicțiile pe care le generează, ele trebuind a fi corelate cu interesele sociale și cu nevoia de a asigura securitatea existenței umane.

Eficiența politicilor noastre sociale va fi recunoscută numai în măsura în care ele vor realiza atenuarea procesului de polarizare socială. Aceasta presupune corectia tendințelor spontane ale pieței în raport cu principalele nevoi, drepturi și riscuri ale unor categorii importante ale populației României și asigurarea unui nivel al protecției sociale corespunzător cerințelor unui trai decent.

PSD își propune ca procesele tranziției și ale reformei, în general, să dobândească, în mult mai mare măsură, o perspectivă socială, impunându-se renunțarea la reductionismul economic de până acum al acestora. Oamenii trebuie să lege de noțiunea de reforma de schimbările politice și sociale menite să le ofere șanse mai mari și condiții de viață mai bune. Reformele nu trebuie văzute ca un scop în sine, ele fiind doar mijlocul prin care se îndeplinesc aspirațiile legitime pentru o viață decentă. În caz contrar, reforma se face împotriva cetățenilor și nu în beneficiul acestora.

Principiile noastre pentru o politică socială responsabilă:

* Asigurarea unui raport adecvat între echitate și eficiență. Pentru noi, adepți ai unei economii sociale de piață, acest raport trebuie să cunoască o configurație decât până în prezent. Aceasta înseamnă că politica socială a partidului nostru va trebui să fie orientată spre un set de obiective menit să asigure deopotrivă:

a) egalitatea șanselor tuturor cetățenilor de a se integra în cerințele pieței și de a face față riscurilor ei. Aceasta se realizează prin urmărirea satisfacerii, la un nivel adecvat, a nevoilor umane recunoscute ca fiind fundamentale: alimentație, instruire, sănătate, locuință etc. Realizarea unui astfel de obiectiv permite individului să fie bine pregătit pentru viață, să se autoprotejeze și să facă față exigențelor și riscurilor pieței;

b) compatibilitatea instrumentelor politicii sociale cu principiile de funcționare eficiente a pieței; aceasta presupune că resursele necesare realizării programelor sociale să fie astfel dimensionate încât să nu afecteze procesul dezvoltării economice, de altfel singura șansă și premisa hotărâtoare a progresului social.

Transpunerea în practică a acestui principiu are în vedere, pe de o parte, întreaga problematică de formare și utilizare a capitalului social și, pe de altă parte, pe cea a bunăstării individuale.

* Un alt principiu vizează raportul dintre partenerii sociali. Toți membrii societății și agenții economici trebuie să participe la realizarea politicii sociale, la fel de importantă fiind atât stabilirea responsabilităților ce revin cetățenilor, patronatului, sindicatelor și statului, cât și a limitelor intervenției statului.

Structurarea acestei responsabilități se impune a fi realizată pe trei paliere:

* cel al responsabilitatii fiecarui individ pentru propria sa existenta (autoprotectie). De aici si importanta deosebita pe care o are ocuparea unui loc de munca si asigurarea de venituri din aceasta sursa.

* cel al parteneriatului între cetateni, agenti economici (institutii) si stat; optiunea si responsabilitatea privind gradul de participare sunt ale individului si, pentru unele riscuri, ale întreprinderii (este cazul sistemelor de asigurare), iar responsabilitatea pentru crearea cadrului favorabil functionarii si gestionarii capitalului social revine statului.

* cel al responsabilitatii statului în legatura cu crearea sanselor egale de acces al tuturor cetatenilor la servicii de învățământ, sanatate, locuinta, etc., precum si cu alte masuri de garantare a asigurarii, pentru toti cetatenii, a unui nivel de trai decent. Ne referim la cadrul solidaritatii pentru cei care au nevoie de sprijin, prin politici de sustinere, a familiilor si de asistenta sociala.

* Un ultim principiu se refera la necesara descentralizare a serviciilor si bugetelor, la largirea autonomiei locale în întretinerea, finantarea si administrarea serviciilor sociale, pe de o parte, ca si într-o mult mai accentuata permisivitate pentru initiativele private în serviciile sociale, pe de alta parte. Avem în vedere: alocatiile sociale familiale, menite sa compenseze o parte din dificultatile existentei celor cu un nivel de trai la limita saraciei, precum si dezvoltarea sistemelor speciale de protectie pentru asistarea unor categorii de minori, vârștnici singuri, familii monoparentale etc.; dezvoltarea unor relatii interumane normale între asistati si societate; ameliorarea modului de conlucrare între sectorul public si cel privat, la nivel local si national, în vederea stimulării parteneriatului si asigurării unei finantari mixte a actiunilor sociale; crearea unui cadru legal, stimulatív, pentru organizatiile neguvernamentale cu scop umanitar si nonprofit în asistenta sociala.

* Saracia constituie, prin amploarea si dimensiunile ei, problema fundamentala a României reale. Cei mai multi saraci apartin gospodariilor de salariati si celor de pensionari, la fel de puternic afectate fiind si gospodariile al caror cap este somer, taran sau lucrator pe cont propriu.

Incidentata saraciei este extrem de mare, ea afecteaza numeroase gospodarii îndeosebi a celor care au în întretinere mai multi copii, fenomenul fiind la fel de prezent chiar si în gospodariile cu numai unul sau doi copii.

Saracia afecteaza toate zonele tarii, fiind prezenta deopotriva în mediul urban si în mediul rural, cea mai înalta rata a saraciei caracterizând regiunea de nord-est si cea de sud a tarii. Saracia se manifesta si în murdaria cronica din orase, în degradarea instalatiilor de apa, canalizare si încalzit, în starea deplorabila a drumurilor, în deteriorarea transportului urban si feroviar, în eroziunea grava a conditiilor sistemului sanitar si în explozia bolilor saraciei, în cresterea criminalitatii si a starii de infractiionalitate, în accentuarea nesigurantei vietii, în degradarea umana si civica, în marginalizarea si excluderea sociala.

Valorizarea muncii, masuri active de protectie, un accent mai hotarât pe redistribuirea verticala dinspre cei cu venituri mai mari spre cei saraci – sunt doar câteva dintre masurile ce pot conduce la flexibilitate crescuta a sistemului si la o focalizare mai buna a prestatiilor spre grupurile tinta.

* Cresterea veniturilor si a puterii de cumparare a populatiei. Bunastarea fiecaruia dintre noi si bunastarea României își au izvorul în temeinicia muncii noastre. Este necesar sa reconsideram valoarea muncii în dezvoltarea societatii. Împotriva saraciei nu se lupta cu vorbe si discursuri politicianiste, ci cu masuri practice, cu eforturi si munca inteligenta. Vom trai mai bine numai pe masura ce ne vom organiza si vom munci mai bine.

* Ocuparea fortei de munca si crearea de noi locuri de munca. Pe termen mediu si lung, un obiectiv strategic al PSD îl reprezinta ocuparea si utilizarea cât mai eficienta a resurselor de munca. Numai modernizarea si dezvoltarea economiei vor permite un grad înalt de ocupare a fortei de munca. În conceptia noastra, cresterea economica este atât conditie, cât si suport si stimulent al protectiei sociale.

* Asigurarea si garantarea unui nivel de existenta decenta pentru categoriile sociale defavorizate: tineri, femei, vârștnici. Recunoastem ca tranzitia a dezavantajat unele categorii sociale.

Suntem hotarâti sa venim în sprijinul tineretului întrucât el reprezinta potentialul de înnoire al României reale, el este cel care poate sa construiasca o societate performanta si prospera. PSD va initia si va sprijini actiuni cu finalitati formative si integratoare pentru tineret.

Astazi femeile sunt supuse unor presiuni de discriminare: somajul, saracia, violenta în familie, etc. O asemenea situatie critica impune adoptarea unei politici coerente de redare a demnitatii femeii în societate. Raspunsul nostru este promovarea unei politici care sa asigure conditii egale cu ale barbatilor pentru participarea femeilor la viata economica si sociala precum si o protectie sociala sporita. Egalitatea reala între femei si barbati reprezinta o componenta esentiala a unei democratii reale în România. Ne pronuntam pentru cresterea substantiala a ponderii femeilor în propriile structuri de partid, precum si în

structurile puterii de stat.

PSD sustine asumarea responsabilitatii de catre comunitate si generatiile active pentru imbunatatirea conditiilor de viata a vârstnicilor si pentru promovarea unor masuri complexe de protectie a acestei categorii sociale, a carei unica sursa de existenta este pensia. Propunem elaborarea unui program social special pentru rezolvarea problemelor materiale, financiare si cele vizând integrarea sociala si securitatea individuala a vârstnicilor.

* Ameliorarea starii de sanatate a populatiei. Astazi în România asistam la o rata negativa a sporului populatiei, precum si la recrudescenta unor boli care pareau a fi eradicate: boli datorate saraciei si subnutritiei, lipsei de igiena, lipsei de educatie sanitara si a unor servicii medicale elementare. La acestea se adauga proliferarea unor fenomene negative datorate stresului, depresiilor alienante, sinuciderilor, consumului de stupefiante.

Obiectivul nostru este stoparea declinului demografic si a deteriorarii starii de sanatate a populatiei si ameliorarea acesteia, în paralel cu diversificarea si imbunatatirea calitatii serviciilor medicale. Sustinem accesul egal al populatiei la serviciile medicale, organizarea sistemului public national de sanatate cu servicii de calitate corespunzatoare pentru întreaga populatie.

VI. Democratia politica si sociala

A. Institutiile în slujba cetateanului

Constituita, o buna parte a cadrului legislativ si principalele institutii democratice sunt creatii ale primilor ani ce au urmat Revolutiei. Între timp, societatea s-a transformat fundamental. Legislatia trebuie dezvoltata în consens cu noile realitati din economie si din structurile sociale. Institutiile statului de drept sunt chemate sa garanteze libertatile politice si civice, sa administreze eficient viata sociala, sa rezolve problemele cetatenilor.

Actiunea noastra în domeniul institutional are în vedere câteva directii prioritare:

- * Consolidarea statului de drept, diminuarea riscului de a putea modifica arbitrar raporturile constitutionale dintre puteri, de a deforma relatiile dintre guvern si puterea legislativa, de a deteriora raporturile dintre majoritate si opozitie, de a încalca libertati sindicale, politice si civice.
- * Asigurarea functionalitatii sistemului democratic, ceea ce presupune perfectionarea cadrului existent în sensul diversificarii modalitatilor de participare a cetatenilor la viata publica, întarirea mecanismelor de parteneriat între autoritatile publice, pe de o parte, si organizatiile reprezentative ale societatii civile si ale altor institutii de control democratic, pe de alta parte.
- * O reforma profunda a serviciului public, a autoritatilor executive si administrative, pentru a le conferi operativitate si eficienta, pentru a întari autoritatea legii si a conferi substanta luptei împotriva coruptiei.

PSD sustine modificarea sistemului institutional statal la cerintele evolutiei sociale prin:

- * O noua relatie dintre alegatori si alesi, îndeosebi o noua responsabilitate politica a acestora din urma; altfel comunicarea alegatori-alesi tinde sa devina una lipsita de substanta.
- * Modificarea sistemului electoral astfel încât alegatorii sa redobândeasca încredere în capacitatea de reprezentare reala a institutiilor democratice.
- * Cresterea eficientei legislative prin diferentierea atributiilor celor doua Camere ale Parlamentului, prin îmbunatatirea procedurilor de adoptare a legilor si asigurarea stabilitatii acestora.
- * Asigurarea si garantarea cadrului constitutional pentru functionarea raporturilor dintre parlament si puterea executiva.

Modernizarea administratiei nu este încheiata. Ea nu a depasit înca pragul critic, fiindca nu a reusit sa instituie relatii firesti cu cetateanul. În multe situatii acesta din urma este perceput de catre autoritatile administratiei publice, centrale si locale, ca un agent de «dezordine», care, de regula, ar tinde «sa îl încurce» pe functionarul public când solicita un serviciu.

PSD își propune sa realizeze o schimbare de fond a raporturilor dintre administratie si cetatean: administratia trebuie sa se manifeste ca un serviciu public aflat în slujba cetateanului, nu deasupra lui!

În calitate de contribuabil – si în numele drepturilor omului -, cetateanul trebuie sa fie beneficiar al institutiilor administrative, sa pretinda operativitate, transparenta si corectitudine din partea acestora. Dorim un serviciu public eficient, atent cu banul public, un serviciu a carui calitate sa justifice impozitele platite de oameni.

Noi dorim sa apropiem autoritatile de cetateni, sa plasam institutiile în slujba acestora, iar raspunderea si actiunile ce privesc problemele social-cultural, edilitar-gospodaresti, protectia mediului si apararea ordinii publice, sa revina autoritatilor locale, asigurându-le si mijloacele necesare îndeplinirii acestor misiuni.

Pentru a realiza aceste obiective este nevoie de o reforma de ansamblu a institutiilor executive si administrative, de o noua configuratie a administratiei.

B. Democratia locala – factor stimulativ al dezvoltarii

Doctrina noastra incurajeaza diversitatea: ea tine seama de conditiile locale si regionale, de varietatea de initiative si de relatii care compun societatea. Numeroase probleme ale cotidianului le pot rezolva eficient numai structurile locale.

* În concepția PSD, comunitatea locala reprezintă esența regimului democratic și factorul principal al modernizării. De regulă, localitatea oferă cele mai multe oportunități pentru participarea directă a cetățeanului la gestionarea treburilor publice. La nivel local, inițiativa cetățenească se poate manifesta neîngrădit, spre binele cetățeanului și al comunității, valorificând eficient resursele umane și materiale, asigurând dezvoltarea locală și regională.

* PSD susține descentralizarea administrației publice și autonomia locală pe baza principiilor consacrate de Constituție. Puterea locală și cetățenii dobândesc astfel atribuții și responsabilități sporite în dezvoltarea localităților, a spațiului social în care trăiesc. Autonomia locală este un principiu general de politică administrativă democrată, a cărui aplicare nu poate fi condiționată de criterii etnice sau de altă natură. Ea servește tuturor cetățenilor, oferă mai multe resurse și amplifică inițiativa administrației locale pentru ridicarea standardului de civilizație.

* PSD se opune concepțiilor care folosesc principiul autonomiei locale ca prilej pentru încurajarea autonomiei pe criterii etnice, premisa pentru separatism și segregatie, realități contrare democrației și drepturilor omului.

Autonomia locală, dacă ar fi redusă la simpla administrare a ceea ce există, a dotărilor colective de la nivelul județelor și localităților, ar fi lipsită de sens și de perspectivă. În viziunea noastră, ea semnifică, în primul rând, valorificarea eficientă a tuturor resurselor locale – naturale, umane, financiare, etc – în cadrul unei politici de dezvoltare. Administrația locală poate soluționa mai bine anumite probleme ce privesc restructurarea industriei și ocuparea forței de muncă, dezvoltarea infrastructurii, a serviciilor pentru cetățeni. România are nevoie de o administrație locală cu inițiativa, de o administrație locală care produce bogăție și schimbă înfățișarea țării și viața oamenilor.

Autonomia locală nu poate fi absolutizată: cu cât ea crește, cu atât trebuie să sporească și integrarea comunităților locale în ansamblul național coerent. Autonomia locală, în concepția noastră, trebuie să aibă drept caracteristică nu adversitatea față de stat, față de puterea centrală, adversitate ce ar genera o dezvoltare regională haotică și dezordonată, ci o distribuție adecvat ierarhizată a competențelor administrației publice între administrația publică centrală de specialitate, în principal ministerele, pe de o parte, și administrația publică locală – autorități comunale și orașenești, consilii județene, prefecti -, pe de altă parte.

* PSD se pronunță pentru un parteneriat al tuturor instituțiilor statului – structuri locale și servicii descentralizate ale Guvernului în teritoriu – pentru realizarea binelui general, pentru a găsi cele mai bune cai de rezolvare a problemelor ridicate de cetățeni, pentru a stimula dezvoltarea comunităților locale.

* PSD încurajează participarea directă a cetățenilor la viața publică locală, utilizarea mai frecventă a consultărilor populare (referendumuri) de către autoritățile locale, instituționalizarea unor forme de dialog între administrația locală și cetățeni. Guvernarea locală, actele și hotărârile ei vor fi mai eficiente dacă ele vor trezi interesul unui număr cât mai mare de locuitori din fiecare județ, oraș, comună.

Redescoperirea și revigorarea sentimentului identității comunitare vor elimina starea de pasivitate față de ceea ce se întâmplă în jurul nostru, față de degradarea infrastructurii, a mediului înconjurător, a orașelor și comunelor. Strada, localitatea trebuie să constituie preocupări ale tuturor.

C. Democratia și supremația legii – cadru necesar pentru o viață în siguranță

Democrația se dovedește trainică numai dacă oamenii au încredere în instituțiile statului, dacă acestea se află în slujba cetățeanului și îl protejează de actele contrare legii. Climatul social și prestigiul instituțiilor democratice sunt influențate decisiv de modul în care este realizată siguranța cetățeanului, de felul în care este administrat actul de justiție, deci este îndeplinit actul de dreptate.

* Amploarea corupției și a criminalității organizate, cărora li s-au adăugat recent alte fenomene generate de economia de piață și de regimul de liberă trecere a frontierei, cum ar fi traficul de droguri sau terorismul, au determinat o profundă stare de insecuritate printre cetățeni.

Partidul nostru, înțelegând această îngrijorare a cetățenilor, consideră ca obiectiv prioritar consolidarea ordinii de drept și întărirea autorității statului, singurele cai ce vor putea limita fenomenul infracțional și vor garanta cetățenilor o viață în siguranță.

Reconstructia autoritatii statului, ordinea publica si climatul de siguranta pentru viata cetatenilor se asigura numai prin aplicarea ferma a legilor si prin functionarea eficienta a institutiilor democratice. Ordinea publica, proprietatea, drepturile si siguranta cetatenilor pot fi astfel aparate, fiind descurajati cei tentati sa încalce normele de convietuire si sa comita acte ilegale. Sistemul democratic din România trebuie aparat prin legi clare si institutii eficiente împotriva conduitelor anarhice si distructive, ale celor care confunda libertatea cu dreptul de a încalca legea si de a obtine foloase nemeritate.

* Lupta împotriva coruptiei trebuie depolitizata, întrucât ea nu are doar un scop moral si uman, ci face parte din mecanismul imunitar al organismului social si din strategia de constructie a unei societati democratice stabile. Acest flagel va fi combatut numai prin legi clare si institutii puternice si nu prin campanii propagandistice inutile.

D. Democratia sociala, o sansa pentru libertatile civice

În conceptia noastra libertatea si democratia nu pot fi reduse doar la dreptul cetatenilor de a-si exprima nestingherit opiniile. Libertatile civice si politice trebuie sa aiba un corespondent în spatiul social si economic, pentru a-i permite omului sa-si afirme capacitatile si spiritul întreprinzator, iar nivelul de viata sa fie legat de rezultatele muncii sale. Libertatea politica își pierde semnificatia când oamenii se afla în conditii de saracie si sunt constrânsi de dependente economice negative.

* Esenta doctrinei noastre consta în sinteza democratiei politice si a democratiei sociale si economice. Pentru noi este vital ca democratia sa fie nu numai un principiu de organizare politica, ci si un factor care sa opereze în structurarea societatii civile, a vietii economice si a identitatii comunitare. Daca democratia ar fi restrânsa la sfera politica, la momentul electoral si la dreptul de exprimare si asociere libera a oamenilor, ar însemna ca în sfera vietii economice si sociale sa actioneze exclusiv mecanismele concurentiale si dictatura banului.

În conceptia noastra, syndicatele, organizatiile civice ale minoritatilor nationale, biserica reprezinta institutii importante ale societatii civile, cu rol deosebit în exercitarea libertatilor sociale si afirmarea identitatii diferitelor grupuri sociale.

PSD sustine syndicatele în activitatea de afirmare a nevoilor si intereselor acelor care traiesc din munca lor, în actiunea de a preîntâmpina scaderea nivelului de trai a muncitorilor din industrie, din sectorul serviciilor, a functionarilor din administratie, a salariatilor din învățământ, cercetare, cultura si sanatate. În acest sens, partidul nostru a afirmat înca de la început si sustine cu tarie principiul dupa care costurile sociale ale tranzitiei trebuie sa fie suportate de ansamblul categoriilor sociale. Din aceasta perspectiva nu trebuie sa existe privilegii ai tranzitiei!

* Liantul dintre PSD si syndicate este reprezentat de principiul ca schimbarea si reforma economica sa se realizeze prin costuri sociale suportabile pentru majoritatea populatiei. Materializarea acestui obiectiv se manifesta în preocuparile noastre si ale syndicatelor de a construi o protectie sociala corespunzatoare grupurilor socio-profesionale cele mai afectate de schimbarile economice.

În opinia noastra, cadrul eficient pentru a solutiona probleme sociale si umane ale tranzitiei îl reprezinta dialogul social al tuturor fortelor politice si civice cu rol activ în modernizarea tarii. Consideram ca solutionarea rationala a gravelor dificultati si bariere în calea relansarii economice necesita un larg consens social.

* PSD sustine si va dinamiza parteneriatul social dintre syndicate, patronat si puterea executiva, ca institutie a dialogului, transparentei si compromisului între nevoile si interesele principalilor actori ai dezvoltarii socio-economice.

În conceptia PSD, minoritatile nationale sunt pentru orice tara o mare resursa. Alaturi de majoritate, potentialul cultural si uman al minoritatilor nationale reprezinta un factor stimulator în dinamizarea proceselor de reformare si modernizare a tarii. Astazi, când dezvoltarea se sprijina pe intensificarea proceselor de comunicare, cunoasterea, dialogul si colaborarea între oameni reprezinta practici care faciliteaza înscrierea României în sistemul economic, cultural si de securitate al lumii dezvoltate.

Manifestarea fiecarui cetatean în cultura, limba si religia de care apartine este nu numai o ipostaza a democratiei sociale moderne, dar, în acelasi timp, reprezinta o premisa pentru afirmarea capitalului uman, pentru îmbogățirea si diversificarea resurselor de modernizare ale tarii.

* PSD se va implica activ pentru asigurarea dreptului de a-si pastra si dezvolta identitatea etnica pentru toti cetatenii români aparținând minoritatilor nationale.

* PSD va stimula dialogul cu minoritatile nationale în vederea îmbunatatirii actului decizional merit sa

consolideze cadrul optim pentru afirmarea identitatii etnice a cetatenilor aparținând minoritatilor nationale.

PSD sustine dezvoltarea diversitatii culturale si se opune oricaror manifestari extremiste, nationalist-sovine si antisemite.

* PSD considera ca Biserica este una dintre institutiile importante ale societatii civile. De-a lungul timpului a reprezentat un factor de identitate culturala, de conservare a traditiilor si spiritualitatii nationale si a demonstrat capacitatea de a solidariza, de a apropia oamenii si de a-i ajuta, în spiritul moralei religioase, sa parcurga momentele de criza.

Democratia si religia nu sunt incompatibile. Democratia este cadrul cel mai favorabil pentru exercitarea libertatii de constiinta, a credintei si pluralismului religios. Alaturi de institutiile laice, precum învatamântul si cultura, Biserica are menirea de a comunica mesajul sau umanist specific, cum ar fi convietuirea, reconcilierea si respectul între oameni.

În acelasi timp, PSD considera ca relatia dintre biserica si cetatean este una intima, strict personala, ce tine de libera alegere si convingerile religioase ale acestuia. De aceea, apreciem ca, într-o societate democratica, statul, partidele politice nu trebuie sa intervina în alegerea credintei religioase de catre fiecare cetatean.

* PSD sustine libertatea de constiinta si de manifestare religioasa si recunoaste pluralismul religios ca o conditie pentru dezvoltarea tuturor cultelor religioase din România, recunoscute de lege. Suntem pentru ca statul sa sprijine cultele religioase în conformitate cu principiile democratice ale statului de drept si a legislatiei în vigoare.

E. Securitatea nationala, garant al democratiei.

Sistemul politic democratic dispune de institutii specializate care sa îi asigure existenta si în conditiile unor tentative, interne sau externe, de destabilizare.

* Sustinem necesitatea actualizarii strategiei de securitate nationala, identificarea riscurilor reale, interne si externe, stabilirea cailor si mijloacelor pentru a le contracara precum si pentru a apara interesele nationale.

* Continuarea reformei în domeniul militar, pe baza unei concepii care armonizeaza exigentele unei armate moderne, profesioniste, cu traditiile de aparare ale poporului român, va reprezenta pentru partidul nostru o prioritate programatica si de actiune.

Armata româna a parcurs un amplu proces de reforma având drept obiectiv adaptarea atributiilor si a misiunilor sale noului cadru politic si social, atât în plan intern, cât si international, trecerea ei sub controlul democratic al societatii.

Sustinem cu fermitate alocarea resurselor necesare îndeplinirii obiectivelor integrarii euro-atlantice si ale realizarii unui sistem institutionalizat, care sa asigure o protectie sociala reala cadrelor militare, active si în rezerva.

Structurile de aparare a ordinii publice si serviciile de informatii au fost organizate într-o noua arhitectura, în structuri diversificate, si-au împröpatat personalul si au facut pasi importanti în procesul de profesionalizare. Evaluând actualul cadru legislativ referitor la organizarea si functionarea institutiilor de aparare a ordinii publice si a serviciilor de informatii, PSD apreciaza oportuna modificarea acestuia în acord cu evolutiile si experienta acumulate în ultimii ani.

VII. Optiunea noastra de viitor: integrarea demna în comunitatea internationala

PSD considera ca sansa României de modernizare si dezvoltare durabila, reusita reformelor economice si a schimbarilor sociale, politice pe care le gândim au o importanta majora în stabilirea pozitiei geostrategice pe care tara noastra o va dobândi în sistemul mondial.

Pentru noi apararea independentei, suveranitatii si integritatii teritoriale este strâns legata de realizarea obiectivului prioritar al politicii externe: integrarea demna în Uniunea Europeana si în structurile de securitate ale NATO.

Dinamica sistemului mondial oscileaza înca, între un model multipolar si unul monopolar, principalele evolutii conturând perspectiva ca unipolarismul nu se va încheia curând. Strategia de politica externa a partidului nostru – axata pe promovarea interesului national – trebuie sa fie în masura sa raspunda prin flexibilitate, realism si pragmatism, mutatiilor rapide si complexe, precum: sfidari si crize regionale sau internationale; intensificari ale proceselor de mondializare, globalizare si integrare; puternice activizari ale unor grupuri etnice sau religioase, care tind spre autonomie sau recurg la manifestari centrifuge, ce pun tot mai mult în pericol stabilitatea si integritatea unor state, inclusiv în zona geopolitica din vecinatatea României.

* Din punct de vedere al intereselor României, Uniunea Europeana reprezinta elementul cel mai important al structurii lumii multipolare în devenire. Prin aprofundarea integrarii tarilor membre si prin primirea noilor democratii din Europa Centrala si de Est, Uniunea Europeana va deveni, în curând, cea mai mare piata si cel mai dinamic pol economic si politic.

Un alt pol economic se dezvolta în China si zona Pacificului, care aspira si el sa obtina un statut tot mai important si în plan politic.

În perioada urmatoare, lumea va consfinti rolul dominant al SUA, Uniunii Europene, a zonei Asia-Pacific. Totodata, Rusia își va reafirma statutul de mare putere. Toate acestea vor conduce, în final, la accentuarea multipolaritatii. Între aceste centre de putere vor exista inevitabile confruntari, mai mult sau mai putin tensionate, în scopul redistribuirii sferelor de influenta. Protectia accesului la sursele de materii prime si piete va înlocui demersurile de natura ideologica.

Alaturi de aceste centre de putere, va exista si se va manifesta pe mai departe traditionala diviziune Nord-Sud. Unele regiuni, precum lumea araba si Asia de Sud, vor cunoaste propriile lor procese de polarizare. În perspectiva, Orientul Mijlociu si Africa sunt pe cale sa devina si ele subiecte de interes special pentru principalii poli ai puterii.

Pentru România, evolutiile din zona europeana si din spatiul Comunitatii Statelor Independente, ca si cele din zona Marii Mediterane si a Orientului Apropiat sunt importante. În aceste spatii, contextul politic este extrem de complex, iar sensul evolutiilor nu este înca dominat de stabilitate. Elementul pozitiv fundamental consta în faptul ca se mentine conjunctura favorabila integrarii demne a României în structurile europene si euro-atlantice, pe care avem datoria sa o fructificam. PSD pornind de la premisa ca integrarea în NATO si UE reprezinta procese complementare si necesare, fara a se conditiona reciproc, estimeaza ca este nevoie de eforturi conjugate pentru ca România sa poata aspira cu sanse reale la statutul de membru al UE si NATO.

Integrarea în Uniunea Europeana se afla în corelatie nemijlocita cu transformarile politice si economice înnoitoare care au loc în România: accelerarea reformei, consolidarea institutiilor statului de drept si a ordinii constitutionale; crearea unui mediu economic concurential viabil, dinamic si eficient, fondat pe principii si mecanismele economiei sociale de piata; dezvoltarea societatii civile.

* PSD se pronunta în favoarea si actioneaza pentru integrarea României în NATO, factor de stabilitate în zona si garant al securitatii nationale.

* PSD considera ca reînnoirea raporturilor României cu Occidentul si pastrarea acelorasi parteneri, deveniti traditionali în perioada postbelica, reprezinta procese complementare, nu opuse, si ca ele sunt de natura sa consolideze si pozitiiile politice ale tarii noastre, inclusiv în tentativele sale de apropiere si

integrare în structurile de securitate euro-atlantice.

* PSD actioneaza pentru cresterea rolului Consiliului Europei si OSCE.

* Constient de importanta colaborarii regionale si subregionale pentru accelerarea procesului de integrare în structurile europene, ne pronuntam pentru promovarea unei cooperari active în cadrul Forumului de Cooperare Economica al tarilor din zona Marii Negre, al Initiativei Central Europene, CEFTA, etc.

* În relatiile cu Republica Moldova, sustinem la principiul dezvoltarii unor raporturi speciale, privilegiate, pe baza unei strategii pragmatice elaborate în comun si care sa conduca la integrarea economica si culturala a României cu Republica Moldova într-o Europa unita.

În conceptia noastra relatiile cu românii din diaspora reprezinta o preocupare speciala.

România este patria spirituala a tuturor românilor. Aproximativ 10 milioane de români traiesc dispersati dincolo de frontierele tarii, în Ucraina si Ungaria, la sud de Dunare, precum si în alte parti ale lumii. Unii dintre acestia au suferit, de-a lungul timpului, procese de deznationalizare fortata. Altii au fost asimilati treptat de popoarele cu care acestia coexista. Cei mai multi dintre ei nu si-au uitat limba, cultura si traditiile si se simt legati de patrie.

* PSD considera o datorie de onoare misiunea de a milita ca românii de pretutindeni sa fie constienti de originea lor comuna si de cauza unitatii nationale a românilor.

Independent de locurile în care traiesc, românii trebuie ca, odata cu loialitatea fata de tara de origine, sa fie atasati patriei de adoptie, ai carei cetateni au devenit sau sunt pe cale sa devina.

PSD sustine ca toti românii de peste granita trebuie sa se bucure de toate drepturile si libertatile universale ale omului. În masura în care într-o tara sau alta ei sunt supusi discriminarilor si perspecutiilor, România va actiona pe toate caile ca prevederile documentelor universale si europene referitoare la drepturile omului, în special cele referitoare la drepturile persoanelor aparținând minoritatilor nationale, sa fie respectate întocmai.

Strategia noastra despre viitor considera pacea un obiectiv prioritar, o conditie fundamentala a dezvoltarii. Suntem pentru eradicarea violentei din relatiile internationale, pentru rezolvarea diferendelor prin tratative, continuarea eforturilor pentru dezarmare si controlul armamentului, pentru dialog si colaborare între statele lumii, în beneficiul pacii si progresului umanitatii. PSD considera ca dezvoltarea sistemului relatiilor internationale, organismele economice si politice internationale, cooperarea economica, stiintifica, culturala dintre state trebuie sa contribuie la diminuarea saraciei si a decalajelor.

Programul politic al Partidului Social-Democrat este deschis si perfectibil. El se va completa si adapta în timp, pe baza dialogului cu cetatenii si societatea civila, cu membrii partidului, în functie de fenomenele noi aparute în societate.

Social-democratii români se angajeaza prin programul lor politic nu numai sa transforme în bine societatea de azi, dar mai ales sa gândeasca si sa imagineze împreuna cu generatia tânara din tara noastra societatea viitorului care sa solutioneze marile probleme ale umanitatii, spre binele tuturor.